

Wetswijzigingen ingrijpend voor particulier net

De wetgeving voor particuliere netten gaat veranderen. Dit heeft grote gevolgen voor alle eigenaren van de netten en de bedrijven die op de netten zijn aangesloten.

Door Geert Stienen, adviseur Energy Circle

De gevolgen van de recent opgelegde verplichting tot leverancierskeuzevrijheid op een particulier net zijn ingrijpend voor alle particulier netwerkeigenaren en derden aangesloten bedrijven. Dit bleek onlangs op een bijeenkomst in Nieuwegein, georganiseerd door Energy Circle. Particuliere netten zijn elektriciteits- en gasnetten die zijn ontheven van de wettelijke eis tot aanwijzing van een netbeheerder en bepaalde verplichtingen die voor 'normale' netbeheerders gelden. Voorheen waren particulier neteigenaren ontheven van leverancierskeuzevrijheid op hun net (oftewel derdentoegang), maar dit wordt nu toch verplicht. Het probleem is dat derdentoegang nog zeer moeilijk te realiseren is door onvolkomenheden in wet- en regelgeving. De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) erkent dit en heeft een Ontwerpbesluit gepubliceerd dat deze onvolkomenheden moet opheffen. Het gaat zoal om toegang tot het Centrale Postbus Systeem (CPS) voor of namens particulier neteigenaren. Het Besluit, dat de NMa naar verwachting in mei 2011 neemt, verdient een kritische blik door de betrokken partijen.

Citiworks-arrest

De advocaten Michelle de Rijke en Jos Webbink van Bird & Bird LLP schetsten de chronologische ontwikkeling van de relevante wetgeving. Hierbij kwamen het tijdperk vóór en na het Citiworks-arrest uit 2008 aan de orde. Dit belangrijke arrest betreft het vliegveld Leipzig/Halle dat conform de Duitse wetgeving was aangemerkt als particulier net, waardoor geen verplichting tot derdentoegang gold.

Energieleverancier Citiworks maakte hiertegen bezwaar als stroomleverancier van één van de derden aangeslotenen op de luchthaven. Uiteindelijk oordeelde het Europese Hof dat dit net beschouwd moet worden als een distributienet volgens de Europese Richtlijnen, waarvoor toch de verplichting tot derdentoegang geldt. Nederland gaf in 2009 invulling aan dit arrest: een Beleidsregel van de Minister van Economische Zaken verbindt aan elke nieuwe ontheffing de eis van derdentoegang. Dit maakt de genoemde uitvoeringsproblematiek actueel die de NMa nu wil oplossen met een Besluit.

Europese regelgeving

De implementatie van het Derde Pakket van Europese regelgeving voor de energiesector heeft mogelijk nog grotere gevolgen, aldus De Rijke en Webbink. Het nieuwe 'Gesloten Distributiesysteem' is namelijk veel strikter dan de huidige Nederlandse wetgeving voor particuliere netten. De werkelijke gevolgen zullen de komende maanden duidelijk worden bij de publicatie van het nieuwe wetsvoorstel. Particulier neteigenaren en derden aangesloten bedrijven moeten de ontwikkelingen kritisch volgen en inspraakmogelijkheden actief benutten om het proces van wet- en regelgeving te beïnvloeden, zo adviseerden de advocaten.

Pioniersrol Schiphol

Leon Bakuwel van de luchthaven Schiphol lichtte toe hoe de leverancierskeuzevrijheid op de particuliere netten van Schiphol reeds geregeld is. Schiphol vervult voor Nederlandse begrippen al jaren een pioniersrol en heeft een faciliterende netbeheerder

aangesteld. Deze beheert een aansluitregister, verstrekt EANcodes voor de aansluitingen van derden en verzorgt het berichtenverkeer (CPS). Dit zijn de praktische voorwaarden die nodig zijn om leverancierskeuze voor de vele grote en kleine afnemers te kunnen realiseren. Bij implementatie van leverancierskeuzevrijheid komen diverse administratieve processen af op een particulier neteigenaar: naast leverancierswissels en een aansluitingenregister gaat het ook om complexe doorlopende processen zoals 'allocatie' en 'reconciliatie' van de energieverbruiken op het net.

Kiezen tussen modellen

Vraag is of alle particulier neteigenaren in staat zijn deze processen zelf op kosteneffectieve wijze uit te voeren. Temeer daar aan deze processen grote kostenrisico's zijn verbonden. Hierdoor kan het verstandig zijn deze processen uit te besteden aan een commerciële partij die optreedt als 'faciliterend netbeheerder'. Deze optie moet wel correct worden verankerd in het NMa-Besluit. Volgens Frans Peters van Energy Circle moeten partijen de keuze kunnen maken tussen verschillende modellen voor derdentoegang: het 'netbeheerders'-model met een faciliterende netbeheerder zoals dat wordt toegepast bij Schiphol, het model met virtuele aansluitingen op het openbare net zoals toegepast bij Philips waarbij alle aansluit- en transportkosten aan de particulier neteigenaar worden toegerekend, en het 'suballocatie'-model, zoals toegepast bij Tata Steel (Corus), waarbij zéér grote derden aangeslotenen wel leverancierskeuzevrijheid hebben, maar zelf geen programmaverantwoordelijkheid dragen. 📍